

Ο άρτος της ζωής (Ματθ. ιδ´ 14-22) (Ιωάννης Καραβιδόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης, Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτουσία](#)

Ο χορτασμός του πεινασμένου λαού στην Παλαιστίνη αποτελούσε σημάδι μεσσιανικό: Αυτός που δίνει τροφή στα πλήθη και μάλιστα με τρόπο υπερφυσικό δεν μπορεί παρά να είναι ο αναμενόμενος Μεσσίας. Γι' αυτό και τη στιγμή του συγκλονιστικού πειρασμού μετά τη βάπτιση λέγει ο σατανάς στον Χριστό: «Αν είσαι Υιός του Θεού, πες να γίνουν αυτές οι πέτρες ψωμιά» (Ματθ. 4, 3. Λουκ. 3-4), για να λάβει την απάντηση: «Ο άνθρωπος δεν ζει μόνο με το ψωμί αλλά με κάθε λόγο που βγαίνει από το στόμα του Θεού». Ωστόσο, όταν ο ίδιος έκρινε πως ήλθε η κατάλληλη στιγμή, έκανε το θαύμα του πολλαπλασιασμού των άρτων και χόρτασε πέντε χιλιάδες λαού.

Το γεγονός αυτό αφηγούνται όλοι οι ευαγγελιστές (βλ. Μαρκ. 6, 31-44. 8, 1-9. Ματθ. 14, 14-22. 15, 32-39. Ιωάν. 6, 1-15), όχι μόνο γιατί είναι εντυπωσιακό και

μοναδικό στο είδος του, αλλά γιατί κρύβει μέσα του ένα βαθύτερο συμβολισμό και ένα ουσιαστικότερο περιεχόμενο. Εάν αποτελεί θαύμα του μίσους και της κακίας που εκπλήσσει όλους μας το ότι σήμερα με τόσο πλούτο και με τόσες παραγωγικές πηγές στον κόσμο εκατομμύρια άνθρωποι υποσιτίζονται και πεθαίνουν από πείνα, άλλο τόσο και μάλιστα πολύ περισσότερο είναι θαύμα της αγάπης του Θεού το ότι με πέντε ψωμιά και δυό ψάρια χορταίνουν πέντε χιλιάδες άνθρωποι!

Στο θαύμα αυτό, για το οποίο κάνει λόγο η σημερινή περικοπή, είδε η Εκκλησία μας ένα ουσιαστικότερο περιεχόμενο: αναγνώρισε την προτύπωση του «άρτου της ζωής», της πραγματικής τροφής που όποιος την τρώγει ζει αιώνια, χωρίς να φοβάται την πείνα και τον θάνατο. Και ο άρτος αυτός είναι ο ίδιος ο Υιός του Θεού που προσφέρεται να θανατωθεί στον σταυρό για να ζήσει ο κόσμος. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης ευθύς μετά τη διήγηση του θαύματος, παραθέτει μία ομιλία του Ιησού περί θείας Ευχαριστίας, στην οποία λέγει μεταξύ άλλων τα εξής: «Αυτός που τρώει τη σάρκα μου και πίνει το αίμα μου έχει ζωή παντοτινή, κι εγώ θα τον αναστήσω την έσχατη ημέρα» (Ιωάν. 6, 54). Πολύ σοφά οι Πατέρες της Εκκλησίας χαρακτήρισαν το σώμα και το αίμα του Χριστού που προσφέρεται στον άνθρωπο με το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας «φάρμακο αθανασίας», γιατί η τροφή αυτή δεν χορταίνει τις υλικές ανθρώπινες ανάγκες αλλά την πείνα και δίψα της αιωνιότητας.

Να γιατί ο Χριστός αποφεύγει τις ενθουσιώδεις εκδηλώσεις του λαού, κατά τη διήγηση του θαύματος από τον ευαγγελιστή Ιωάννη. Ο λαός βλέπει στον πολλαπλασιασμό των άρτων την ικανοποίηση των υλικών αναγκών του και σπεύδει

να αρπάσει τον ισχυρό προστάτη του και να τον ανακηρύξει βασιλιά. Ο Χριστός όμως ξεφεύγει απ' ανάμεσά τους και πηγαίνει στο όρος να προσευχηθεί. Δεν πρέπει να μείνουν στο εξωτερικό σημάδι. Ο νούς του είναι προσανατολισμένος στην Εκκλησία που πρόκειται να ιδρυθεί και για την οποία το θαύμα αυτό είναι μια προεικόνιση της θείας Ευχαριστίας. Άλλωστε και η ορολογία της διηγήσεώς μας («λαβών», «αναβλέψας εις τον ουρανόν», «ευλόγησε», «και κλάσας έδωκε») μας ενθυμίζει τη διήγηση περί του Μ. Δείπνου (Ματθ. 26, 26-29. Μαρκ. 14, 22-25. Λουκ. 22, 15-20). Κι ακόμη ας προσθέσουμε ένα άλλο στοιχείο από την εικονογραφική παράδοση της Εκκλησίας που ενισχύει την παραπάνω ερμηνεία: Η παρουσία των ιχθύων στις συμβολικές παραστάσεις της θείας Ευχαριστίας στις τοιχογραφίες των κατακομβών μαρτυρεί ότι στο θαύμα του πολλαπλασιασμού των άρτων είδε η Εκκλησία τον χορτασμό των ανθρώπων με τον «άρτον της ζωής».

Το μήνυμα της περικοπής μας μπορεί να συνοψιστεί στα εξής: Ο Χριστός δεν εκπροσωπεί απλώς μία ωραία και υψηλή διδασκαλία που εξυψώνει ηθικά τους ανθρώπους, αλλ' είναι και μυστήριο, το μυστήριο του άρτου και του οίνου, που αποτελεί πηγή ζωής και φάρμακο αθανασίας. «Εάν τις φάγη εκ τούτου του άρτου, ζήσεται εις τον αιώνα» (Ιωάν. 6, 51).